

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Жига Т.

Науковий керівник – проф. Павлишин Л. Г.

СПЕЦИФІКА СУТНОСТІ ЛЮДИНИ ЯК ОДНА ІЗ ОСНОВНИХ ПРОБЛЕМ ФІЛОСОФІЇ

Коли я замислююсь над сенсом життя, то завжди радію тому, що я існую, що поруч є найдорожчі мені люди, що мені дано милуватися красою навколишнього світу і відкривати цей світ для себе. Водночас приходить відчуття великої відповідальності за цей світ і гордості від усвідомлення того, що ти людина. Але в саме поняття "бути людиною" кожний вкладає своє значення. І, більшою мірою, саме це значення впливає на дії і вчинки, а іноді, і на хід самого життя. «Людина — це звучить гордо!», «Будь людиною» — і в повсякденному житті, і в художніх творах багатьох авторів ми часто чуємо ці словосполучення. Але чи кожний з нас замислюється над ними? Чи кожен усвідомлює, що означає бути Людиною?

Як стати справжньою людиною? Це багато в чому залежить від нас самих. І кожен це знає і прагне розібратися в собі, зрозуміти себе, пізнати свій внутрішній світ. Для цього ми весь час намагаємося порівняти себе з оточуючими, зіставити особисте життя із суспільним, свій інтерес до навколишнього світу з його інтересом до себе, щоб відповісти на найголовніші запитання: який Я? Як і для чого я живу? Чи все я відкрив у собі? Головне — зрозуміти, що ким би ти не був: школярем або студентом, лікарем або інженером, молодою людиною або похилого віку, — справжню людину відрізняють благородні риси характеру: ввічливість, порядність, вимогливість до себе й до інших, моральність.

Метою даної статті є з'ясування сутності поняття «людина», дослідження чинників, що сприяють духовному становленню особистості. У першу чергу, бути людиною означає вміння жити серед інших людей. Що б ви не робили у своєму житті, завжди необхідно пам'ятати, що ви живете на світі не одні, оскільки «...усі речі й люди однакові; це є загадка й це межа»[2,с.112]

Вас оточують люди, а тому потрібно поводитися так, щоб їм було легко і приємно поряд з вами. Звідки беруться такі якості? У деяких вони — подарунок природи, але частіше вихованість, людяність, чемність у собі виховують. Правила поведінки складаються у нас поступово й постійно: спочатку під керівництвом дорослих, потім і самостійно — у спостереженнях за людьми й стосунками між ними. Вихована людина проявляє пошану до інших людей у всьому. Тому необхідно виховувати в собі звичку постійно пам'ятати про оточуючих: не проштовхуватися в натовпі за допомогою ліктів; затуляти рота рукою, коли кашляєш або чхаєш; не забувати говорити «будь ласка»; ніколи не жартувати над фізичними недоліками оточуючих; завжди допомагати тим, хто слабший. «Надто багато людей роблять усе для свого щастя-не думаючи про шкоду, яку лишають по собі» [4,с.153]. Тому бути людиною це означає поступатися, зважати на інших, стримуватися, уникати несправедливості, бути терплячим, чуйним, ввічливим.

Бути людиною — означає бути патріотом своєї країни. Любов до Батьківщини полягає в готовності захищати її незалежність, працювати на користь своєї країни. Відчуття любові до Батьківщини тісно пов'язане із самою суттю слова «людина», адже патріотизм — невід'ємна частина душевного світу особистості, її моральності, совісті, її честі й достоїнства. Напевно, саме тому вже багато років у людей існує переконання: справжня людина і патріот — це одне й те саме. Розпитайте своїх рідних, скоріше за все, серед них є люди, які зробили подвиг в ім'я нашої країни. Наші бабусі й дідусі, наші батьки можуть привести нам безліч прикладів героїзму і під час війни, і в мирні часи, героїзму минулих років і наших днів. Але для того, щоб стати справжньою людиною, зовсім не обов'язково здійснювати подвиг у масштабах усієї країни.

Насправді найважче подолати себе у дрібницях. Недаремно говорять: поступишся в дрібницях, поступишся й у великому.

Людина впродовж усього життя повинна постійно розвиватися. Це необхідно для того, щоб бути корисним суспільству, щоб заслужити пошану старших і друзів. Починається цей розвиток у школі, а перші люди, з яких ми беремо приклад, — це наші вчителі. Немає на світі людини, яка б могла сердитися на природу, що вона її обділила, кожен із нас отримує широкий діапазон задатків. Тому людина може оволодіти будь-якою справою, але тільки визначивши свої схильності до якогось певного заняття, вивчаючи його в школі, можна добитися в житті справжнього успіху, а це вже великий крок до становлення особистості.

Справжня людина постійно повинна займатися самовихованням і самоосвітою, щоб стати самостійною, відповідальною. Відповідальність означає не тільки необхідність усвідомити своє місце в житті своєї родини або всього суспільства, але й усвідомлення наслідків своїх вчинків. З відчуття відповідальності розвиваються чесність і правдивість. Мені здається, що ці поняття є просто невід’ємними від поняття « людина ». Бути чесним потрібно зовсім не тому, що «все таємне завжди стає явним», а тому, що чесність і правдивість роблять людину вільною — вільною в прояві своєї особистості.

Дуже важливо навчитися бачити в будь-якій людині найкраще — у цьому полягає етичне ставлення до оточуючих. Звертаючи свою увагу на недоліки, потрібно керуватися не бажанням викрити, а бажанням виправити, поліпшити. Адже якими б «правильними» ми себе не вважали, ніколи не можна протиставляти себе тому, з ким розмовляєш про недоліки, адже ніхто не застрахований від помилок. Не можна забувати, що людина не виховується «порціями»: сьогодні вона прищеплює собі пошану до людей і турботу про них, завтра вчиться звичці трудитися, на наступний місяць планує ознайомитися з кодексом честі. Виховання в собі людини — це виховання, яке охоплює всі сфери життя, у ньому все важливе і немає дрібниць.

Поняття «людина» обмежується не тільки стосунками з оточуючими людьми. Не можна забувати й про те, що ти — людина в стосунках з природою. Не випадково існують піднесено-урочисті вислови: «Людина — цар природи», «Людина — вінець творіння». Але людина — дитя природи; людина і природа — це одна система, частини якої залежать одна від одної, одна одну змінюють, допомагають або перешкоджають розвитку. Головна відмінність людей від інших живих істот полягає в особливій ролі людей у житті планети. Тому такою важливою і необхідною вважає сучасне людське суспільство турботу про охорону природи, приймає справедливі закони, що забороняють порушувати її єдність. Я вважаю, що справжня людина повинна обов’язково навчитися поважати, берегти, любити й цінувати природу. Бути людиною означає бути щасливим. «Щастя полягає не в тому, щоб отримати бажане, щастя-це хотіти те, що ви маєте»[4, с.223].

Звичайно, досягти всього цього дуже важко, але прагнення стати справжньою людиною повинне стати справою всього життя для кожного із нас. Бути Людиною – значить жити високодуховним, цілеспрямованим життям, мати свою незламну життєву позицію. Але ще більшої поваги заслуговує така Людина, якщо вона не зреклася людяності після всіх життєвих іспитів.

ЛІТЕРАТУРА

1. <https://www.ukrlib.com.ua/sochm/printout.php?id=842>
2. Коельйо П. Хіпі:роман / Пауло Коельйо; пер. з порт. І. Оржицького.- Харків:Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»,2019.-288 с.кольор,вкл.
3. Мойсс Дж. Після тебе:роман / Джоджо Мойсс; пер. з англ. Т. Івченко.-Харків:Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля» 2017.-352с.
4. Регіна Бретт.Бог ніколи не моргає:роман / Регіна Бретт;пер. з англ.-Харків:Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля» 2011.-242 с.